

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

ДОМБРОВСЬКА С. О.

аспірант кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

Динамічні трансформаційні явища економіки України провокують виникнення відповідних змін, вплив яких гостро відчувають на собі вітчизняні підприємства. Так, Ткаченко І. П. відзначає незадовільний стан більшості підприємств. Наслідком кризових явищ економічного розвитку підприємств стала значна нестача фінансових ресурсів, яка істотно позначилася на ефективності господарювання. При цьому, низька забезпеченість підприємств фінансовими ресурсами супроводжується неефективним рівнем їх використання [1, с. 46-47].

Деіндустріалізаційні процеси, які яскраво спостерігаються в економіці країни, супроводжуються зменшенням частки промисловості у валовому внутрішньому продукті: у 2016 році вона становила приблизно 17%. Загалом, за роки незалежності частка промисловості у ВВП країни скоротилась утричі. Якщо у початкових роках незалежності індустріалізаційний потенціал України був представлений близько 8500 промисловими корпораціями, то на даний час їх вже менше однієї тисячі.

Постіндустріальний період характерний і для розвинених країн, але зовсім з іншими рисами: індустріалізація у таких країнах підготувала фундамент для органічного переходу до фази розвитку сектору послуг, забезпечивши достатньою кількістю продукції та матеріалів для надання цих послуг, високою купівельною спроможністю населення (потенційних споживачів цих послуг) та впровадженням новітніх розробок.

За останні роки в Україні відмічається тенденція до зменшення кількості функціонуючих підприємств. Динаміку темпів приросту відповідно до

попереднього року загальної кількості підприємств України, у тому числі промислових підприємств, представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Темпи приросту кількості підприємств України за 2011-2016 рр., %

Показник	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Україна, в цілому	-0,82	-2,86	7,78	-13,3	0,72	-10,79
у т. ч. промисловість	-0,73	-8,63	13,32	-14,13	0,89	-8,18

Джерело: розраховано автором за даними [2]

У 2016 році порівняно з 2010 роком загальна кількість підприємств України зменшилась на 19,12%, а кількість промислових підприємств – на 18,28%. Недоотримання необхідного обсягу фінансування та нерациональне використання наявних фінансових ресурсів не забезпечують безперервне виробництво, отримання прибутків (так, у 2016 році фінансовий результат промислових підприємств України зменшився на 350,94% у порівнянні з 2010 роком) та змушують підприємства завершувати свою діяльність.

Такий стан управління фінансовими ресурсами промислових підприємств вимагає вдосконалення з метою пристосування до сучасних умов невизначеності та мінливості економічного середовища.

Ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства можливо досягнути за умови проведення якісного фінансово-економічного аналізу фінансових ресурсів підприємства.

Ю. Брігхем стверджує, що для менеджерів важливим є погляд уперед та оцінка, що і з якою ймовірністю може відбутися у подальшому періоді [3, с. 171].

Рекомендуємо створення орієнтовних документів фінансової звітності, яке б мало змогу забезпечувати співставлення очікуваної ефективності діяльності підприємства з метою та інтересами інвесторів; використання даних для оцінки впливу змін в операційній діяльності на показники рентабельності та фінансові коефіцієнти; здатність прогнозування потреб у фінансуванні підприємства у майбутніх періодах; визначення майбутніх грошових потоків з метою вибору плану подальшого функціонування підприємства.

Саме менеджери підприємства володіють повною та достовірною інформацією, тому вони - це ті, хто буде майбутнє підприємства.

Алгоритм аналізу управління фінансовими ресурсами підприємства з метою подальшого підвищення його ефективності запропоновано на рис. 1.

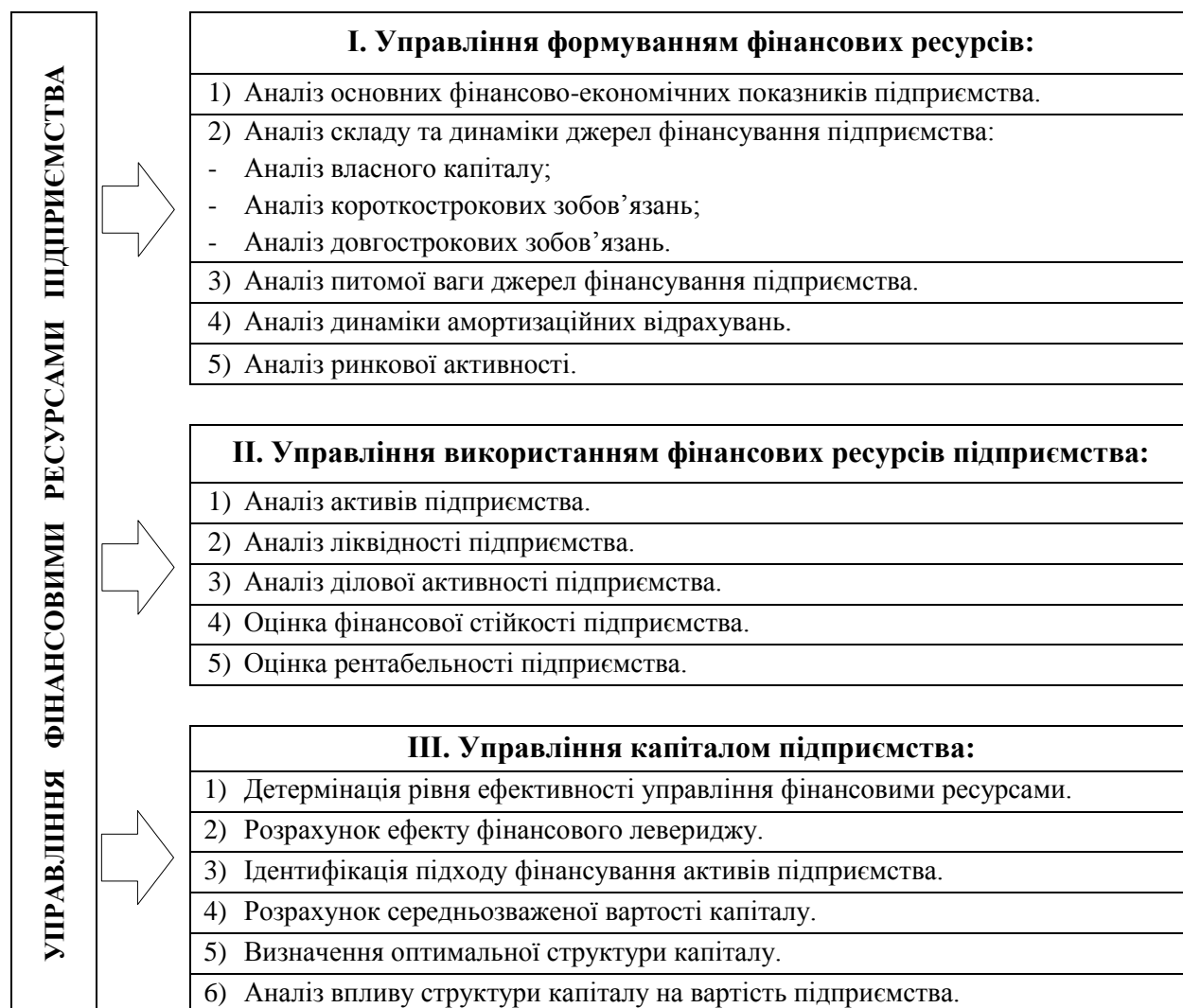

Рис. 1. Алгоритм аналітичного оцінювання управління фінансовими ресурсами промислового підприємства

Джерело: розроблено автором

Наведений алгоритм аналізу фінансових ресурсів забезпечить необхідною інформаційною базою керівництво та власників для прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень стосовно вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами промислового підприємства.

Підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами представляє собою складний процес, у який залучена значна кількість елементів, модель

оптимізації управління фінансовими ресурсами промислового підприємства детально представлено на рис. 2.

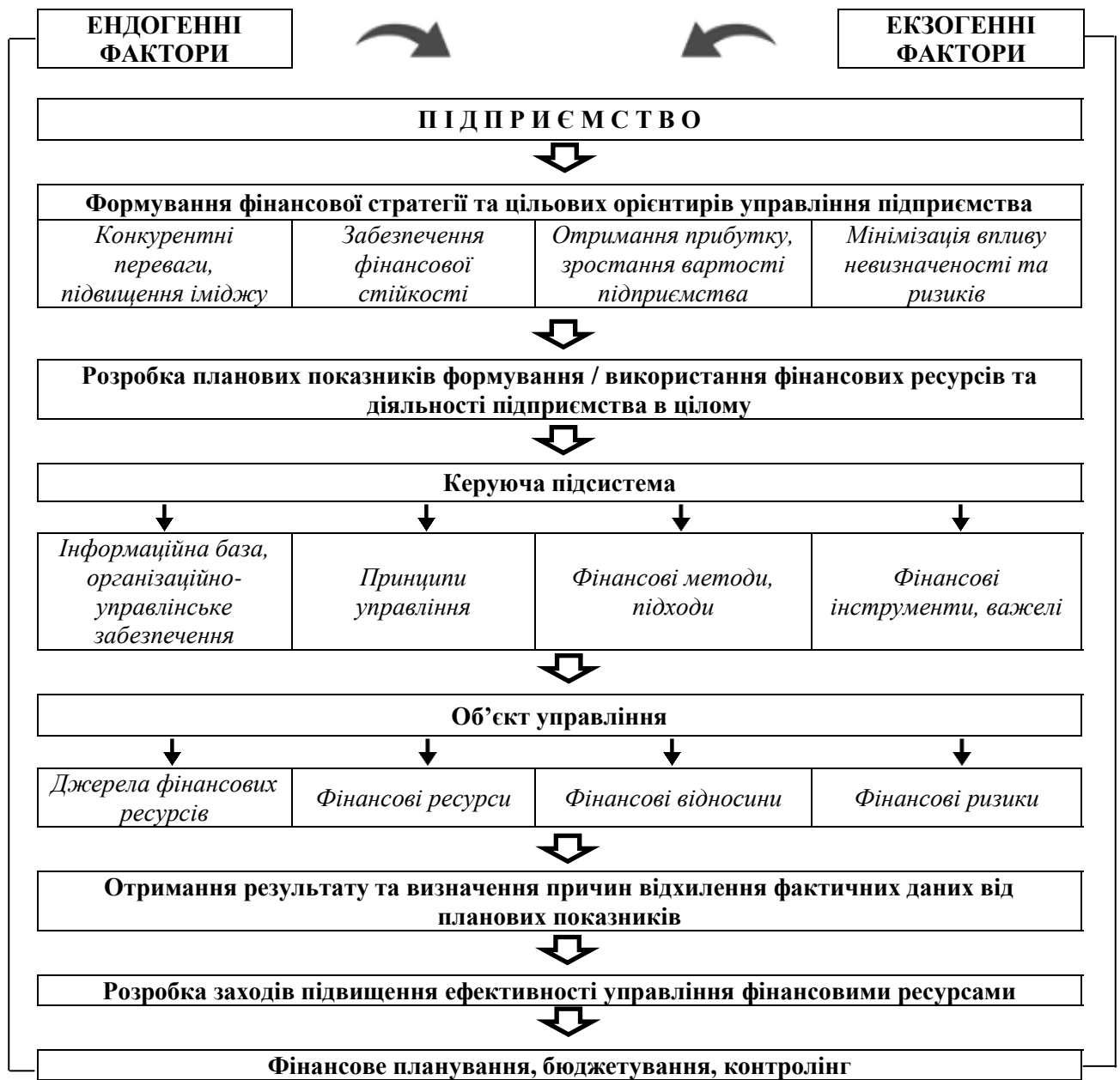

Рис. 2. Модель оптимізації управління фінансовими ресурсами промислового підприємства

Джерело: розроблено автором

Сучасне управління фінансовими ресурсами не задовольняється повністю традиційними інструментами, умови невизначеності та ризику обумовлюють необхідність застосування нових, прогресивних інструментів управління [4]: розміщення депозитарних розписок на міжнародних фінансових ринках, розміщення похідних цінних паперів, розміщення корпоративних облігацій

підприємства на національному та міжнародному ринках, одержання підприємством вексельного комерційного кредиту, одержання позичкового капіталу за операціями «репо», дисконтування дебіторської заборгованості підприємства, застосування товаророзпорядчих цінних паперів, використання лізингу, активізація краудфандингу.

Основним завданням проведення фінансового інжинірингу є досягнення фінансової синергії – економії за рахунок диференціації та варіантності джерел фінансування підприємства. Даний вид синергії призводить до зниження рівня фінансового ризику, появи альтернативних джерел фінансування, зростання надійності та кредитоспроможності.

Побудова ефективної системи управління фінансовими ресурсами промислового підприємства неможлива без впровадження нових інструментів, які можуть стати генератором подальшого успішного функціонування цього підприємства.

Удосконалення управління фінансовими ресурсами промислового підприємства пропонуємо орієнтувати на реалізацію ресурсних переваг, використання перш за все власного фінансового потенціалу, нейтралізацію фінансових загроз та ризиків.

Література:

1. Ткаченко І. П. Фінансові ресурси підприємств: управління ефективністю формування та використання / І. П. Ткаченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 19. – С. 46-52.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Бригхэм Ю., Эрхардт М. Финансовый менеджмент. 10-е изд. / Пер. С англ. под. ред. к.э.н. Е. А. Дорофеева. – Спб.: Питер, 2009. – 960 с.

4. Костирко Л. А. Фінансовий механізм сталого розвитку підприємств: стратегічні орієнтири, системи забезпечення, адаптація: монографія / Л. А. Костирко. – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. – 474 с.